

## 7. ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

---

*Артюшина М. В.*, канд. пед. наук, доцент  
кафедри педагогіки та психології

### **ЦІННІСНІ АСПЕКТИ ІННОВАЦІЙНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ ОСВІТІ**

Актуальним завданням, що постає зараз перед вищою економічною освітою, є запровадження інноваційно-зорієнтованого підходу. Провідною моделлю економічної діяльності у сучасному світі стає інноваційна економіка, тобто економіка суспільства, заснована на знаннях, інноваціях, на позитивному сприйнятті нових ідей, нових машин, систем і технологій, на готовності до їх практичної реалізації в різних сферах людської діяльності. Інноваційний підхід в освіті та інноваційне навчання мають забезпечувати формування інноваційності майбутніх економістів, їх підприємливості, готовності до інноваційної діяльності за рахунок розвитку здібностей до творчості, різноманітних форм мислення, а також здатності до співробітництва з іншими людьми.

Конкретним втіленням зазначеного підходу у КНЕУ є Програма інноваційного розвитку університету, що припускає запровадження інноваційних технологій в економічну освіту. На сьогодні в КНЕУ вже реалізовано багато конкретних кроків із запровадження інноваційного навчання: кредитно-модульна система організації навчального процесу, рейтингова система оцінювання успішності навчання студентів, електронний журнал, постійно вдосконалюється матеріально-технічна база, проводяться тренінги для викладачів із розвитку їх психолого-педагогічної компетентності тощо. Водночас реалізація даних інновацій супроводжується рядом негативних тенденцій, що знижують очікуваний ефект. Перетворення в змісті освіти, оновлення навчальних планів викликає конфлікти і непорозуміння між викладачами окремих дисциплін та кафедр. Запровадження інноваційних навчальних технологій натикається на бар'єри недосконалої органі-

зації навчання, обмеженості наявних дидактичних та матеріально-технічних засобів. Введення рейтингового оцінювання та електронного журналу призводять до переоцінки контрольної складової, перетворення навчальної діяльності на нескінченний процес оцінювання і фіксації балів, оцінка — розглядається і студентами, і викладачами як єдиний, найвагоміший результат, заради якого і слід навчатись.

Вважаємо, що причиною багатьох проблем у реалізації інноваційного підходу в освіті є недооцінювання ціннісної складової інноваційного навчання, нерозуміння цілей і принципів інноваційно-зорієнтованої освіти. Освітні інновації здійснюються заради інновацій, нові технології — заради нових технологій. При цьому — забувається про тих, заради кого ці інновації здійснюються — студентів.

У сучасному світі ми можемо спостерігати жакливі наслідки переоцінювання вагомості інтенсивного розвитку технологій із одночасним нехтуванням людського фактору: техногенні катастрофи, природні катаклізми, безглузді війни. І розпочинати духовне оновлення світу і затвердження гуманістичного початку має саме освіта. На сьогодні слід вже зрозуміти, що ефективність інновацій в освіті визначається не тим, скільки нових технологій запроваджено, а тим, наскільки ці інновації відповідають гуманістичним цінностям, сприяють підвищенню результативності професійної підготовки, служать формуванню всебічних особистісно-професійних компетенцій майбутніх фахівців. В основі інноваційної освітньої діяльності мають бути закладені цінності спільності, конструктивізму, консенсусу, конструктивного вирішення суперечливих проблем, актуалізації інтересів, співробітництва, урахуванні індивідуальних потреб тощо.

Економічна освіта особливо потребує ствердження таких цінностей, оскільки саме в економічній сфері сьогодні спостерігається максимальне загострення протиріч, надмірна конкуренція і нехтування людського фактору у прагненні до отримання максимального прибутку.

Ми пропонуємо запроваджувати у професійну підготовку майбутніх економістів ***концепцію інтегративної стратегії інноваційного розвитку***, в основу якої закладено ідею поєднання особистісних, соціальних і діяльнісних аспектів. На рівні *діяльного компоненту* має бути забезпечене максимальна реалізація у навчальному процесі інноваційної діяльності, надання навчальному процесу та процесу професійної підготовки творчого, інноваційного характеру. На рівні *особистісного компоненту* мають

бути забезпечені прояв і розвиток інноваційних особистісних властивостей, навчання людини засобам прояву та вдосконалення своїх переваг і можливостей. На рівні *соціального компоненту* має бути створене інноваційне навчальне середовище, суттєвою ознакою якого є ствердження гуманістичних цінностей пізнання і професійної діяльності. Така підготовка має ґрунтуватись на реалізації наступних **принципів** інноваційного навчання:

- *принцип інтегративності*, що забезпечує цілісність і гармонійність розвитку інноваційності у всіх сферах життя людини (соціальній, особистісній і діяльнісній);

- *неперервності і поступовості розвитку*, що сприяє постійному оновленню процесу професійної підготовки, відповідності актуальним запитам сьогодення;

- *гуманізму*, що полягає у пріоритеті в процесі інноваційної діяльності загальнолюдських цінностей та забезпечує ціннісну основу інноваційної діяльності;

- *варіативності*, що забезпечує динамізм освітнього середовища, сприяє доланню стереотипів, розширює можливості;

- *соціального партнерства* між всіма учасниками навчального процесу, що забезпечує формування колективних суб'єктів інноваційної діяльності.

*Балюк І. А., старш. викл.*  
кафедри правового регулювання економіки

## **ЗАСАДИ ОНОВЛЕННЯ ПІДРУЧНИКІВ З ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН**

Основним джерелом змісту освіти — підручник (посібник) є основою засобів навчання. Основні вимоги до підручників сформульовані у Методичних рекомендацій щодо структури, змісту та обсягів підручників і навчальних посібників для вищих навчальних закладів, затверджених Рішенням Вченої ради Науково-методичного центру вищої освіти МОН України (протокол № 6 від 29.07.05). Підручники та навчальні посібники — основні книги для навчальної діяльності студентів. Підручник — навчальне